

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งที่จะศึกษาการดำเนินงานใน 3 ขั้นตอน ตามแผนการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน ในรอบปีการศึกษา 2550 ซึ่งจัดทำโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ

#### จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ขนาดโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา

#### สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียน ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาดังกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน

#### วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2550 จำนวน 495 คน จาก 495 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2550 จำนวน 348 คน โดยมีวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

## เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือแบบสอบถามการดำเนินงานระบบการช่วยเหลือ นักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักเขต พื้นที่พื้นที่การศึกษาพิษณุโลก

## การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านประสพการณ์การเป็นผู้บริหารโรงเรียน ด้านขนาดของโรงเรียน และด้านเขตพื้นที่การศึกษา โดยจะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว  $f - test$  (One-way Anova) และเปรียบเทียบค่าความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe) ใช้การทดสอบแบบ

## สรุปผล

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชั้นตอนพบว่า ชั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ชั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ชั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสพการณ์ต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสพการณ์ต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในชั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสพการณ์ต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในชั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในชั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ โดยภาพรวม แตกต่างกัน

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน โดยภาพรวม แตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวม แตกต่างกัน

3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในขั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน โดยภาพรวม แตกต่างกัน

4. ผู้บริหารโรงเรียน ที่สังกัดเขตพื้นที่โรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ที่สังกัดเขตพื้นที่โรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ที่สังกัดเขตพื้นที่โรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

4.3 ผู้บริหารโรงเรียน ที่สังกัดเขตพื้นที่โรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ ในขั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน แตกต่างกัน

### อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารสนเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารสนเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เพราะมีแนวทางการบริหารงานแบบระบบ PDCA ที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชูเดช ทารทองช่วง : บทคัดย่อ) พบว่าการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในชั้นตอนที่ 1 เตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เพราะมีแนวทางการบริหารงานแบบระบบ PDCA ที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาติรี สุขช่วย : 70 - 73) พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ชั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและการวางแผนการดำเนินงาน โดยรวม มีสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในชั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เพราะมีแนวทางการบริหารงานแบบระบบ PDCA ที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาติรี สุขช่วย : 70 - 73) พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ชั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในชั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน โดยภาพรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก เพราะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีบุคลากรเพียงพอที่จะสามารถแบ่งความรับผิดชอบงานในแต่ละด้านได้ แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรที่จำกัดจึงไม่สามารถแบ่งความรับผิดชอบงานได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาติรี สุขช่วย : 70 - 73) พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ชั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน โดยรวม มีสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก

1. ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน เพราะมีแนวทางการบริหารงานแบบระบบ PDCA ที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทองแดง มาดิษฐ์ : 32) พบว่า ผู้บริหารที่มี

ประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีการบริหารงานในการเป็นนิติบุคคลในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ต่างกัน เพราะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีบุคลากรเพียงพอที่จะสามารถแบ่งความรับผิดชอบงานในแต่ละด้านได้ แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรที่จำกัดจึงไม่สามารถแบ่งความรับผิดชอบงานได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มณเฑียร กระทบรเศรษฐ์) และคณะ พบว่า การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวมปรากฏว่ามีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารโรงเรียน ที่สังกัดเขตพื้นที่โรงเรียนต่างกัน มีการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน เพราะมีแนวทางการบริหารงานแบบระบบ PDCA ที่เหมือนกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทองแดง มาดิษฐ์ : 32) พบว่า ผู้บริหารที่อยู่ในเขตพื้นที่แตกต่างกันมีการบริหารงานในการเป็นนิติบุคคลในภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

### ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการประชุม ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาสารเสพติด และการแก้ไขป้องกันอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง
2. ให้มีการอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเรื่องการดูแลพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด และที่มีแนวโน้มที่จะติดยาเสพติด และหาวิธีการแก้ไข ป้องกันไม่ให้นักเรียนเกี่ยวข้องกับสารเสพติด
3. จัดตั้งหรือขอความร่วมมือกับผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดจัดตั้งเป็นชมรมเพื่อจัดการบำบัดและป้องกัน
4. โรงเรียนต้องนำเด็กไปตรวจว่ามีใครบ้างที่มีสารเสพติดในร่างกายเพื่อจะหาทางรักษาและป้องกัน

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลวิจัยพบว่าการดำเนินงานบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกชั้นตอน ยกเว้นชั้นตอนที่ 3 การกำกับ

ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจในขั้นตอนที่ 3 ให้มากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า ขนาดของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนต่อไป